

I. ÉVF. 1900 12. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYŰL

KIADJA
A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IV., váczi-u. 46

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó 20-dikán

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

ÖRÖKIOMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Jászol és tabernaculum. — Karácsony éjjelén. — Hit, tudomány és áhítat. — Közel az éghez. — Nélkülözhetlen nevelő. — Az Oltáriszentség a XX. században. — Jelképek. — Oltáregyesületi ügyek: 1. A központi Oltáregyesület választmányi ülése. 2. Császka György körlevele. 3. A kézdívasárhelyi Oltáregyesület közgyűlése. 4. Eucharistiens papi recollectio. 5. Befolyt pénzek nyugtázása. — Elmélkedés. — A legszebb ajándék. — Adatok az Oltáriszentség tiszteletéhez a XVII. és XVIII. században. — B. Clet Ferencz. — Irodalom. — Elhunytak. — Hirdetések.

JÁSZOL ÉS TABERNACULUM.

Sötét éjben, hideg télben megkondul világszerte a harang s a szív leg-nemesebb hurjait megrezdítő hangjával hívja a világot, hogy beteges ambícióját, féktelen büszkeségét letéve, *Isten dicsőségét* hirdesse s a testvérharczot rövid időre megszüntetve, az *ember békejéről*, a szív nyugalmaról, a lélek boldogságáról elmélkedjék.

Tizenkilencz század óta csendül meg e hang karácsony éjjelén s mintha a hideg ércz életre kelne, mintha érthető szavakra fakadna, az emberek a harangok kongásában az angyaloknak *dicsőséget* és *békeséget* hirdető énekét hallják.

A gondolat, melyet a jászolban fekvő Isten a világra hozott, hogy az embereket szerető, érettük magát föláldozó Isten dicsőségében s nem a földi vágyak kielégítésében, a szenvedélyek legyezgetésében, az anyagi javak minél nagyobb tömegében kell keresni az annyira óhajtott békét, nyugalmat és boldogságot, bejárta a világot, átalakította az emberek gondolkozását s ezélt szabott a társadalom törekvéseinek.

Dicsőség! Mily mozgalmakra, páratlan erőfeszítésre, hihetetlen áldozatokra nem képesítette a dicsőség vágya a nemzeteket és egyeseket! Az egyiptomi fáraók siremlékeit, a gulákat látva, elszörnyűködünk, ha tudjuk, hogy százezreknek azért kellett e bámulatos épületek létesítésében görnyedniök, hogy egy szeszélyes kényur dicsőségét megörökíteni segítsenek s hogy e ezélt még csak meg sem közelítették, mert a fáraónak a gulából kihozott holtteste fölött a tudósok is vitatkoznak, hogy kilétét megállapítsák, a népek milliói pedig nem is sejtik, hogy az összeaszott holttest, melyet néhány illérért mutogatnak, egy dicsőségszomjas, hatalmas uralkodónak utolsó

földi maradványa, ki bizonyára nem hitte volna, hogy dicsőségéről oly hamar meg fognak feledkezni.

Nagy Sándor, midőn győzhetetleneknek hitt ősi birodalmakat döntött meg s szolgaságba hajtott fejedelmek tömjéneztek vélt dicsőségének; Caesar, midőn ismeretlen tájakon hordozta meg diadalmasan Róma harci jelvényeit; az imperatorok, midőn képüket az istenek bálványszobrai közé helyezték, mind meg voltak győződve, hogy örök dicsőségüket biztosították, pedig a közel jövő megmutatta, hogy mindezen fény és látszólagos nagyság csak képzelt dicsőség, a hiúság játéka, mely ideig-óráig kápráztat, de kétes értékű, mert az *önzés* szülötte s csak addig marad fenn, míg az önös érdek küzdelmes harcokkal támogatja, de meginog, mihelyt a muló szeszélyen emelkedő dicsőség érzetét kikezdi az *unalom* s megdől, midőn az egyéni önzés emelte bálványt a többségnek önzése érdekeivel ellenkezőnek látja. Ezért nem is követi a világi dicsőséget a béke, mert a dicsőség a leigázott vágyak romjain emelkedik s csak harcezzal tartható fenn ideig-óráig.

A *béke* is örök vágya az emberiségnek, mely ha a dicsőség eléréseért lehetetlen eszközökkel is küzdött, a békét nem kevésbbé mohó vágygyal kereste, de állandóan sohasem volt tulajdona s ha látszólag békét élvezett is, az nem volt a lelkek tisztességes békéje.

Béke volt az is, melynek karjai között Sybaris elernyedő lakói átengedték magukat az elfajulásnak, de az ily béke vége a testi, szellemi és erkölcsi halál. Már pedig az ember élni akar s az életnek vágya nem tud belenyugodni a megsemmisülés gondolatába. Békét keresett a buddhista vallás is s abban vélte föltalálni, hogy a lelket tétlenségre kárhoztatta, a törekvéseket a szivből kiirtotta s az ember elé célul a Nirvánát, a teljes nyugalmat vagyis megsemmisülést állította. De a szélső kelet megkövesedett kulturája, lakóinak élnetlensége és ellenállásra való képtelensége tiltakozik a béke, a sziv, a lélek áldott békéjének illetően fölfogása ellen. Az emberiség, mely oly kegyetlen küzdelmeket folytatott a dicsőségért s nem tudta kivívni, hiába esengett a béke után is, nem tudta megtalálni négyezer éven keresztül.

De végre megcsendült egy kedves hang, mely természetfölötti s nem emberi bizonyossággal hirdette, hogy a bethlehemi jászolnál megtalálható az oly epedve keresett dicsőség s az annyira nélkülözött békeség s hogy e dicsőség, mely nem üres és mulandó, hanem végtelen és örök, mert Istené teszi az ember békeségét s hogy e békét élvezhessük, nem kell már a diadalmas, dicsőséges király hatalma elől menekülnünk, hanem ebben kell keresnünk szivünk nyugalma s nem a halálnak, hanem az örök életnek békéjét, mely az első karácsony óta tulajdona a léleknek, mely az embert szerető, érte hozott áldozatban dicsőségét kereső Istent magasztalja. Így egyesült a bethlehemi jászolnál a dicsőség és békeség, az emberi sziv törekvéseinek

kettős czélja, melyeket addig kibékíteni nem tudtak, az egyik diadala, a másik halála volt.

S ez a gondolat, hogy a bennünket szerető Isten dicsőségében kell keresni az ember békéjét, bejárta a világot s csodákat művelt. A dözsölő római polgár, ki élvezetei közt nem tudta megtalálni a megelégedettséget s hallva a dicsőség és béke e szent harmoniáját, azt önmagán megvalósítani pusztába vonult s nehezen tengetve életét minden vágyával és sóhajával Istent dicsérő himnusszt akart zengeni: megnyugodva s a szenvedélyek harcaival közül szabadulva áldotta a pillanatot, melyben a dicsőség és békeség szent szövetségét először hangoztatták.

A középkor marczona lovagja, ki száz ütközetben, életveszélyek között kereste a babért s a dicsőség után való szertelen törekvésben megállni, zaklatott lelke számára nyugalmat lelmi nem tudott: a karácsonyi harangszóban megértette az igazi dicsőség szózatát s midőn a fényes vértet a szerzetes szőrscuhájával cserélte föl, a megnyugtatott szív Isten dicsőségében megtalálta azt, mit a világban hiába keresett, repeső örömmel énekelte karácsony éjjelén a diadalmas Te Deumot, mert a Krisztus születése a legnagyobb dicsőség s az örök béke születése.

A dicsőség utáni vágy a s béke óhaja ma sem kisebb, mint az emberiség életének eddigi hatezer évében volt. De mintha ma sokkal többen keresnék téves utakon a dicsőséget és végtelen azon lelkek száma, kik fölzaklatott szenvedélyeikre enyhítést, küzdelmes szívüknek békét szerezni nem képesek. Oda szeretnők vezetni őket a bethlehemi jászolhoz, de vajjon megtaláljuk-e ma is ott a dicsőség és béke Istenét? Vajjon képesek lesznek kétezer évnek távolságát áthidalni s leborulni a vágyakat kielégítő, szenvedélyeket csillapító Isten-ember előtt?

Hányan fogják megérteni a karácsony boldogító titkát, ha nem találják a jászolban a dicsőséges béke-királyt?

De vigasztalódjunk! Nem kell üres jászolhoz zarándokolnunk. Nem kell pusztá emlékek közt vergődő szívünk számára gyógyító irt keresnünk. A dicsőséges béke-királyt magát valósággal üdvözöljük, átkaroljuk s szívünkbe zárjuk s napról-napra, minden helyen, szegény és gazdag, koldus és hatalmas ur önmagában új életre keltheti az első karácsonyest érzelmeit, joggal hirdetheti az újra meg újra dicsőséggel bevonuló király himnuszát, élvezheti az ő békéjének áldásait.

A tabernakulum titkos csöndjében örökké él az ember boldogításában örömét találó király dicsősége s szünet nélkül hirdeti az angyalok kara: Dicsőség Istennek, ki elrejtett föntségében mutatja meg nagyságát, szeretének végtelenségét, áldozatának mérhetetlenségét! Ott egyesülnek a népek fohászaival, könyörgő és hálaadó imái az Oltáriszentség színe alatt dobogó isteni Szívben, mely fön tartja a századok részére azokat a nagy érzelmeket,

diadalmas igazságokat, győzhetetlen isteni szeretetet, melyeket a bethlehemi szent éjben az angyalok serege, mint a hamisítatlan dicsőséget magasztalt.

De megtaláljuk ugyanitt azt a szent békét is, melyet ma a világ annyira nélkülöz s oly mohó vágygyal, mindenfelé hiába keres. A tabernakulum körül napról-napra megújul az a látvány, melyben a világnak először a bethlehemi jászolnál volt része, hogy a társadalom azon elemei, kik eleddig a hatalom szolgálatában görnyedtek s elégedetlen, fenyegető tekintettel nézték az emberi dicsőség megnyilvánulását, mely az ő szolgaságukon emelkedett, megbékülve, boldogan élvezték a szerető Isten békéjét. Az első karácsonyest jóleső békéje költözik a társadalom üldözött fiának lelkébe, midőn zaklatott, igazságtalanul bántott érzelmeivel leborul az Oltáriszentség előtt s a mit a világ kegyetlensége kitépett szivéből, újra meghonosítja ott az oltár dicsőséges béke-királya: a szent békét.

S ott találjuk az oltár lépcsőjén azokat is, kik a szent királyok példáját követve, téves ösvényeken keresték a dicsőséget s szerte bolyongva, téves utakra térve csak vereségeket szenvedtek, keresték légyen a diadal a harczmezőn vagy a tudomány csarnokaiban; míg végre őket is elvezette a Gondviselés csillaga a dicsőséges királyhoz, a szeretetnek végtelen hősiségét gyakorló szentségi Üdvözítőhöz. S a Gloria énekében, mely a tabernakulum Istenének szól, a hívők ezreinek imádásában, mely az Oltáriszentség felé száll a megelégedettségben s a diadal büszke érzetében, mely sok babérral övezett hadvezérnek lelkében is jobban kél a Szentség látogatása, az Ur vétele mint fényes, hadi diadalünnep után, boldogan vallják és érzik, hogy a dicsőség, melyről az angyalok éneke s az emberek küzdelmes vágya szól, nem mulandó s mindnyájunk tulajdona lehet, ha az örök lámpa fénye lesz a mi vezető csillagunk, mely a tabernakulum elé vezetve, a földi ellentéteket Isten dicsőségének árnyékában békére váltja.

Üdvözlünk és imádunk isteni Kisdéd, ki az isteni szeretet erejével boldogságot árasztottál a világra s ki e boldogító diadalmas szeretetet lelkünk üdvére föntartottad a késő nemzetek számára, kik tabernakulumod előtt magasztalva Isten fönségét, az angyalok érzelmeit keltik életre e karácsonyi szent időben s velük éneklük a kenyérszin alatt rejtőző Isten-ember előtt: Dicsőség Istennek! Békeség embernek!

Karácsony éjjelén.

Nincs az erdőn vig madárdal,
Nincs virág, se zöld tavasz,
Mégis völgyön, bérczen által
Édesen, mint csalogánydal
Cseng a hang, — ki hangja az?

Ki, mi kelti ébredésre
Lelkem alvó hurjait?
Ümepet a szürke télbe,
Enyhülést a szenvedésre
Mi varázsol, nyujt ma itt?

Mint a hogy a prófétáknak
Csengett egykor jósszavuk
S meghirdetve a világnak
Jövetét a Messiásnak
Messze hangzott jóslatuk:

Akkép hallik, messze hangzik
Ez a hang is érczesen,
Érezharang az... az hallatszik:
Örömhír az... az nyilallik
Át sovárgó lelkemen.

A kit egykor Izráel várt,
Azt sovárgá lelkem is:
— Harmatozd le ég az áldást,
Föld, teremd meg a megváltást,
S jusson abból nekem is!...

S jós harangszó — zengi végre:
Jön, közelg a várva-várt!
Szent karácsony éjjelére
Jer az éji szentmisére,
Itt van az, a ki megáld!...

Ott van Ő? — ah, ugy van, égnek
Rég leszállt már harmata,
Csak a föld nem termelé meg,
Csak a szív nem ismeré meg:
Tartja még a tél fagya...

Oh, nagy ég! mi balga lettem,
Messze főnről várva Őt,
Pedig itt van a közelben,
Csak szemünknek leplezetten,
De meleg szív látja Őt!

Olvadj fel hát lelkem újra,
Tél csak ottan kint legyen!
Jer világnak Megváltója,
Jer, szüless szívemben újra,
Jövel édes Istenem!...

Pannón.

Hit, tudomány és áhitat.

A mozgalmat, mely e folyóiratnak életet adott, szűkebb értelemben az örökimádás, tágabb értelemben az Eucharisztia (Oltáriszentség) mozgalmának nevezzük. Ma ez a mozgalom igazán katolikus, általános, mert behálózta az egész egyházat és mindenfelé fölséges gyümölcsöket terem. A mint a IV—VII. századok a Christologia, vagyis a Krisztus személye körül csoportosuló dogmák fényében állanak: a jövő század — ha a látszat nem csal — az Oltáriszentség jegyében lép. Nem úgy értem ezt, mintha az előbbi századok nem méltatták volna kellően az Oltáriszentséget, hanem úgy, hogy a XX. században ez a mélységes titok lesz a mag, mely körül a katolicizmus legbensőbb életének mozzanatai kristályosodnak.

Az Eucharistia mozgalma ma határozottan megérett. Háromszáz éves küzdelmes fejlődés után elérte májusát, midőn mindenfelé megnyílnak bimbói, hogy illatukat árasztják.

A ki ismeri e mozgalomnak történetét és a történeti kutatás eszközeivel elhatolt e mozgalomnak alig-alig észrevehető finom gyökérszálaig,

tudja, hogy a forrás, hol ez a szép eszme megfakadt, nem a hideg tudomány, hanem a forró szív volt. Az eucharisztikus mozgalom első csirája úgy jelentkezett mint visszahatás. A meggyalázott Oltáriszentség emléke belesimpeszkedett a megdőbbent szívek finom hurjaiba és kiváltotta belőlök az engesztelő örökimádás harmonikus gondolatát. Az anyaföld, hová a jó mag először hullott, női szív volt s valljuk be bátran, hogy háromszáz éven át női szívek melegéből táplálkozott. Itt élte le gyermek- és ifju éveit, hogy innen lépjen férfierőben a katolikus világ nagy nyilvánossága elé. Eddig beérte a nők szívével, de e század közepe óta jogot formál a férfiak szívére is.

Az eszmét tehát a szív termelte a kegyelem erejével; a tudomány csak utólag foglalkozott vele. Ha a szív magától foganta volna, a tudomány talán kénytelen-kelletlen lerontotta volna a vak szívnek hitu ábrándját. A szív azonban a kegyelemtől fogant s a kegyelem megőrizte a keserves csalódástól. A tudomány elemzi a szív nagyranőtt gyermekét és szigorú kritikája daczára nem talál benne kivetni valót.

A katolikus egyház a maga híveinek nevelésében egy pillanatra sem hagyja el a józan pszichologiai alapot. Ha eltekintünk is a Szentlélek megvilágosításától, lehetetlen figyelmen kívül hagynunk, hogy közel kétezer éves tapasztalat áll az egyház rendelkezésére és e kétezer év alatt oly kitünő lélektani eszköz segítségével gyűjthette tapasztalatait, mint a minőt a gyónatatószék nyújt. A gyakorlati lélektan és neveléstan terén az egyház nem kér és nem is kérhet senkitől tanácsot. Ezen a téren ő a mester és nagy szellemeinek irataiban összegyűjtötte s késő gyermekeire hagyta eddigi pályájának megfigyeléseit.

Az egyház ismeri az emberi lélek titkait és nevelési rendszerét e titkok ismeretén építi föl. Tudja, hogy az egyének lelkében hiányzik a kellő egyensúly és az egyéni lelkeknek súlypontja majd ebbe, majd abba a tehetségbe esik. Ezt a hiányt az egyház el nem tüntetheti, de ahhoz sem járulhat hozzá, hogy nevelésével az egyensulynak természetes hiányát növelje. Az ő ideálja az egész embernek egyenletes, harmonikus nevelése.

Felöleli az egész embert és óvakodik tőle, hogy bármely tehetségét a másíknak rovására tultengésnek engedje át. Az értelemnek a hitet adja, de úgy, hogy a hitben az akaratnak is nagyszerű szerepet juttat, mert a hithez az értelemnek megismerésén túl az akaratnak bizonyos jósága is szükséges, mely kész meghajolni az előtt, a mit teljesen be nem lát. Az akaratnak az egyház az erényeket juttatja, de úgy, hogy az akaratnak jósága az okosságtól mint iránytűtől függ — nincs erény okosság nélkül. Az egyház beszél világozó malasztrol, mely az értelmet illeti, de hangoztatja a segítő malasztot is, mely az akaratra vonatkozik; a megszentelő malaszt által pedig az egész lelket Istenhez fűzi.

Épen ezért az egyház nem szereti, ha a szív egyoldalulag fejlődik az

értelme rovására. Nem szereti tehát a szellemtelen áhitatot, sőt fél tőle, mert a szívnek veszedelmes túltengését látja benne.

Az ő szemében a szellemtelen áhitat nélkülözi az okosságot, a hitet, a kegyelmet s mindazt, a mi iránytű gyanánt szolgálhatna.

A szellemtelen áhitat kóválygás a sötétben, veszedelmes egy állapot, melyben a lélek egész sulya a szívbe esik, mely az ő fölfogása szerint okosság, hit és kegyelem hiányában vak.

A szellemtelen áhitat legtöbb esetben csak magasabb foku, elfinomult érzékiség, mely az érzékiségnek egész mérgeét magában rejti s ha ideig-óráig ártatlan is, adott alkalommal kiönti mérgeét.

A szellemtelen áhitatot csak papirosfalak választják el a babonától és épen ezért a szellemi korlátoltságnak ősi hibája, a makacsság, rendszeren karöltve jár vele.

Ezt a szellemtelen áhitatot az egyháztörténelem a pietismus néven ismeri és más és más alakban az egyháztörténet minden korszakában találkozunk vele.

Jellemző vonása az egyoldalúság, mely egyes kedvelt hittételeket a többiek rovására a szélsőségig elnagyolva állít előtérbe s a lelket beteges képzelődések játéklabdájává teszi.

Az egyház, mivel harmonikusan és teljesen az igazság talaján óhajtja nevelni a lelkeket, az áhitat alapjává mindig a hitet teszi. Az igaz a hitből él — ez az egyház fölfogása. Ebből a jól fölfogott hitből kell megfakadnia annak a gyöngéd hajtásnak, a mit áhitatnak nevezünk. Szükséges tehát, hogy az ájtatos lelkek, kivált azok, a kik valami különös áhitatnak kedvelői, tisztában legyenek mindazzal, a mit a hit áhitatuk tárgyáról tanít. Ha ez az ismeretök nem világos és ha áhitatuk tárgya nincsen értelmökben kellően keretezve, áhitatuk iránytű nélkül fog bolyongani bolygótűzek után, melyek nem az örökkévalóság révpartjára vezetnek, hanem hinárba, honnan nincs menekvés.

Az Oltáriszentségnek csak az lesz állhatatos imádója, a ki a titkot nemcsak hiszi, hanem e hiten túl kellő ismeretei is vannak róla s a ki ezeket az ismereteket egyéb ismereteinek szintájára emeli. A hit művelt és műveletlen embernél egyforma, de ennek a hitnek alapozása és kidolgozása kell, hogy változzék egyénenként és megfelelően egyéb műveltségünknek. Ha az Örökimádás megnyitja hasábjait komolyabb fejtegetéseknek is, melyek kissé talán nehezebbek s első tekintetre távolabb esnek a szorosabb értelemben vak eucharisztikus áhitattól, csak köveket akar szolgáltatni ahhoz, hogy áhitatunkat jól megalapozzuk.

Kérjük e pontoknál szives olvasóink türelmét és érdeklődését.

Zubriczky Aladár dr.

Közel az éghez!

Cordula Peregrina.

Oh fák, az éghez lombotokkal
Mily közel is álltok!
Ah, úgy szeretnék a magasba
Fölkerülni rátok.
Szemem tán onnan mennybe nézve
Többet tudna látni...
De hajh, csak itt lenn kell maradnom
Epekedni, vágyni!

Oh szirt, az éghez mily közel vagy!
Társaloghatsz véle,
Mi sok csodás titok fonódik
Ormodnak köréje!
Azért vágyódom annyi vágygyal
Én is föl a hérczhez:
Ott, ott szeretnék lakni én csak,
Fönt, közel az éghez!

Pacsirtám, éghez mily közel jársz,
Szinte meg se látlak,
A szemhatáron tulemelnek
Szárnyaid meg vágyad.
S hogy látnod kell a tulvilágot,
Éneked mutatja...
— Oh, mért nincs szárnyam! hadd re-
Én is a magasba! [pülnék

— Az ég, oh sziv, közel van hozzád,
Észre kell csak vened:
Nézd, ott a templom, ott az oltár,
Oda menj, s a mennyet
Te közelebb találod, mint a
Fák, hegyek, madárka:
Az oltár, látod, — oh borulj le! —
Jézusod lakása... *Pannón.*

Nélkülözhetlen nevelő.

Multkor e helyütt arra kértelek magyar anyák titeket, hogy *neveljétek cselekvési tényezővé az eucharisziát gyermekeitek szívében.* Most elétek tárom azt, hogy *ez egyuttal lelki szükséglet, mely elemi erővel sürgeti kielégíttetését.* Rá vagytok szorulva az eucharisziára, mint nevelőre. Munkátok gyermekeitek képzésében nélküle félmunka és ez a félmunka is megbizhatatlan, nem a körülmények, a korszellem vagy egyéb külső oknál fogva — ezekről nem is beszélek most — hanem *a dolgok belső természeténél fogva.*

Gondolataim kiindulását hadd fűzzem most is a szép természethez. Mikor tavasszal megpezsödül az élet, a dermedt természet ereiben hogyan lesz az esőből tápláló virágnedv? Hogyan lesz a napmeleghől illat, a napfényből szín? Hogy épül ki a szerves test a szervetlenből? Hogy hasonul át az élettelen anyag élővé? Hogy terem egyik sejt a másik mellé? Hogy lesz e sejtek egyikéből szár, másikából szirm, a többiből porzó, bibe, levél, kéreg? Ez csupa titok, a természet titka. A poros országut partján tengődő gyomocska minden ága meg van rakva e titkokkal. Minden titok egy-egy szfinkszi-kérdés. És olyan Linné még nem akadt, a ki ez utszéli kis szfinkszeknek kérdéseit megfejtette volna.

Vajjon a szellemi élet tényeit kevesebb miszterium veszi-e körül?

A szellem, a lélek az csupa élet: fogékony, rugékony, mozgékony. Egy ilyen lénynek kevesebb miszteriuma volna, mint egy utsalí kósa növénynek? Ez képzelhetetlen.

Az emberi lélekben egész tengere ring a titkoknak. Mi ezen a tengeren ismerjük a főirányokat és azokon hajókázunk. De mondhatjuk-e, hogy már hatalmunkban van a tenger, ha tudunk rajta hajókázni?

Hát most én mindezeket átviszem a szülökre és gyermekekre és aztán áttérek az eucharisziára.

A lélek már a gyermekben is valóságos titoktenger. Még nagy viharok nem csatáznak rajta, de a különféle szörnyek apró csemetéi már ott mozognak benne. Ezek a vérmérséklettel, a szellemi tehetségekkel és főleg az eredeti bűnnel öröklött hajlandóságok.

A nevelés ezéja az, hogy e hajlandóságok, a mennyiben nemesíthetők, nemesítenek, a mennyiben kárhózatósak, elnyomassanak, az értelem látóköre minél tisztább és szélesebb legyen és a szabadakarat minél higgadtanban tegye meg elhatározó lépéseit a megismert jó felé. Mindennek megvalósítására pedig a Teremtő már a természetí rend szerint is a gyermek szülöit jelölte ki.

Hát mondd meg [nekem, te jó szülő, ki érzed roppant kötelességedet gyermekeddel szemben, nem félsz-e nagy föladatodtól? Nem érzed-e gyöngeségedet, mikor az Isten téged arra hív, hogy egy titkos tengernek légy okos, óvatos ura és királya? Mondd meg nekem, hogyan fogod te gyermeked lelkében a szabadakarat cselekvéseit ellenörízni, hogy ezek a cselekvések legyenek az Isten színe előtt értékes aranyhalacsák, ne pedig szörnyetegek? Hogyan akarsz te benyulni gyermeked titokzatos lelkivilágába, hogy onnét szétrebbentsd a kísértő szenvedélyek fenevadait és kifejleszd a tiszta jellemnek örökértékü gyöngyeit, a keresztény erényeket? Nem érzed emberi eszednek és kezédnek durvaságát, merevségét, ügyetlenségét ily roppant finom munkához?

Lelkekben dolgozni! Istenem! hisz ez isteni mű! Hát te a te gyarló elégtelenségeddel akarnál isteni műveleteket véghezvinni, gyöngylelkeket nevelni, akaratokat idomitani, tiszta jellemeket produkálni?

Ládd-e, hová jutunk ki? Oda, hogy isteni műhöz isteni erőre van szükség és ha te abban a titokzatos tengerben — a te gyermekeid lelkében gyöngyöket akarsz produkálni, lehetsz ültető, lehetsz öntözö — de a ki a növekedést adja az az Isten lesz.

Már most hozzuk ide közelebb az eucharisziát! Vetítsük bele fényét abba a gyermeki lélekbe. Gondoljuk csak el, mi fog ott történni?

Ott egy darabja lesz a mennyek országának, ott föléled a régi paradicsom színpompás világa, kedvesség, öröm és gyönyör üt benne tanyát. Hogy is lehetne elképzelni egy gyermeki lelket máskép, mikor szereti az

eucharisziát? Gondoljunk csak egy szent Ágnesre és a mi saját első áldozásunk napjára!

Oh ez itt egy más erő! Ez valahogy beveszi magát a gyermeki szív legbelső oszlásaiba és ott édes hatalommá növi ki magát, a mely kiszorít minden nemtelen érzelmet, minden csunya kívánságot, minden neveletlen gondolatot és megnemesíti a szabadakaratot, erénynyé növeli az elhatározásokat, boldoggá teszi a lelket, mindezt láthatatlanul, csendesen, de annál mélyebben, annál őszintébben.

Szeretném tudni, lehet-e ennél nagyobb, nemesebb nevelő hatalom az ég alatt?

Szülők! Tanítsátok meg valahogy módjával gyermekeiteket az Oltáriszentségben jelenlevő Jézust szeretni. Oh ha ez sikerül, olyan nevelőt kaptok, hogy az angyalok is bámulni fogják sikereiteket fiaitok nevelésében. —f.

Az Oltáriszentség a XX. században.

A XIX. század az Oltáriszentség nagy meggyalázásával kezdődött, midőn a forradalom helyébe egy becseltenszemélytállított az oltárra, jelezve ezzel, hogy az új században föl akarják szabadítani a legnemtelenebb szenvedélyeket is s ezeknek uralmával akarják pótolni a szentségi Üdvözítő békés és szent hatalmát. A XIX. század szörnyű válságai, a megdőbentő társadalmi süllyedés volt eredménye e szentségtörő vállalkozásnak s a szenvedés vezette vissza a népek jó részét az Ur Jézushoz, hogy az Ő, érettünk minden városban és faluban

dobogó szivén pihenjék ki fáradalmukat.

S a pirkadó XX. század mintha szebb reményekkel kecsegtetne. A szentséges Atya rendeletéből a fénynyel és dicsőséggel övezett Oltáriszentség előtt fogjuk minden templomban üdvözölni az új század első óraütését a századot megnyitó éjféli szentmisén.

A legf. Oltáriszentség ujév napján imádásra lesz kitéve s hisszük, hogy a hívők buzgó seregének szent áhitata lesz fenséges ellentéte az elmúlt század kezdetén a meggyalázott oltár körül tomboló és káromkodó tömeg gonoszságának.

De ennek az egész új századnak is engesztelést kell nyújtani az Üdvözítő Jézusnak azért a sok bántalomért, melylyel szentséges Szívét az Oltáriszentségben illették. A hívek fokozott buzgalma, az Oltáriszentséghez való gyakoribb járulás kell, hogy némileg megvigasztalja a szent Szívet; kell, hogy a XX. században a

katholikus hívek lelkében diadalmaszkodják az Ur Jézus.

A párisi «Croix», a francia kath. jeles lapja figyelemreméltó cikket közöl erre nézve. Miután a múlt év folyamán Paray-le-Monialba özönlött zarándokok óriási (150,000-t meghaladó) számára mutatott, következőkép folytatja:

«Ez a nagyszerű és békéltető látvány izgalomba hozta a szabadság jóbarátait, a kik nem tudnak egy imádkozó keresztényre nézni a nélkül, hogy föl ne bősülnének. A Lanterne, Aurore, Petite Republique, Radical, Siecle hasábjain száz meg száz epés cikk fordult durva káromlásaival a szent Sziv ellen s a zarándoklatok előmozdító ellen, Clemen-ceau, Jaures, Ranc, Isambert, Victor Charbonnel stb. büszkén kardot rántottak a klerikális uralom ellen, a melynek retteggéssel látják közeledtét a «Visitatio» mogyoróbokros ligetéből. Paray újra éledt dicsősége bámulatra és boszankodásra ragadja őket.

Ezen köznapias irkálás fölött nagy nyomatékallyal hallatta szózatát a hitvédő ékesszólás Perrand biboros, Touchet, Turinaz, Luçon (prelatusok), Ollivier, du Lac, Pottier, Poulin atya stb. ajakáról.

A montmartre-i zarándokok is többen voltak ez évben, mint máskor. A nagy fehér emlékmű (Jézus szent Szivének fogadalmi temploma) megszabadítva állványaitól, teljes fényben tündöklök most a párisi akropolisz csucsán és magára vonja mindenki figyelmét. Különösen megható lát-

vány minden hónap utolsó vasárnapján, midőn ezer és ezer ember kezében égő viaszgyertyával csatlakozik az Oltáriszentség körmenetéhez, a hol megújítják a keresztségben tett fogadásukat, mialatt P. Lemiusnak, a szent Sziv fáradhatatlan apostolának erős hangja rezgetteti meg a lelkeket.

A szent Sziv zászlója egyre jobban s jobban bontakozik, polgárjoga lassankint kiterjeszkedik közöttünk. Látni ragyogását a templomokban, egyesületekben, patronage-okban. — «Pierre l'Eremite» megrendítő szózatára a városok nagy része zászlódiszt öltött az idei június 22-én. Az ország tizenegy «Croix»-ja (u. m. a gers-i, forez-i, l'ardeche-i, morbihan-i, l'allier-i, l'ain-i, a loir-et-cher-i, a középvidéki, a midi-i, isère-i) tűzte ki e zászlót, mint üdvösségünk eszközét. Ezek lobogói a királyok királyának: Vexilla regis! és egyességük szembeszökően váltja valóra XIII. Leo szavait: En alterum divinissimum signum! Ime a második, isteni jelvény! A nép megszokja az új Labarum látását és vannak, a kik élesztik a szent Sziv óhajának megvalósítására azt a véleményt, hogy a szent Szivnek Franciaország zászlóin valóban ott kell lennie.

***

Am, ha fontos, hogy a haldokló XIX. század a szent Szivnek bemutatta hódolatát, törekednünk kell, hogy ez a XX. században emelkedjék. Társadalmunk jövője kétes; a pápa ő szentsége mondja nekünk: nincs másban üdvösség, mint a szent

Szívben. Kell tehát, hogy minél többben közeledjenek az egyedül Üdvözítőhöz. Kell, hogy a kezdődő század oltalma alá helyeztessék; a XX. századnak a szent Szív századának kell lennie.

Azt mondják, hogy a XIX. század Máriaé volt, a nagyszerű megjelenésé, szeplőtelen Fogantatásáé. A ki tud olvasni az idő bizonyos jeleiből s a lelkek és a katolikus szívek állapotából, a ki megemlékezik arról, hogy az isteni Gondviselés útjában csak Mária által mehetünk Jézushoz, Ad Jesum per Mariam: az következtetheti, hogy Mária századának előkészítő szerepe van a szent Szív századára.

Sohasem alkalmazhatták volna az Ur Jézusra több igazsággal, *mint a jelen év végén* ezt a szép messiási címet: Pater futuri saeculi, a jövő század Atyja. Atyja, mivel jötevője és királya! Igen, Jézus Szívének kell uralkodnia a XX. századon. Oportet illum regnare. Kell, hogy neki ajánljuk föl az uralkodást s ennek első megnyilvánulását. De hogyan? A zarándoklatoknak Paray-le-Monialba s a Montmartrera a következő században is folytonosan kell tartaniok. Bizonyos — nekünk van okunk hinni — hogy azok számosabbak lesznek, mint rendesen és hogy a nép mindig nagyobbodó tömegben fog eljárni e két szentélyhez. De még ez nem elég.

Beszélnék egy szent Szív kongresszusról, a melyet Paray-ban lehetne megtartani. Ez a meglepő eszme egy fenkölt spanyol szívében fogamzott

meg ez évi június 22-én. Paray-le-Monialban. Franciaországban lelkesedéssel fogadták, a hogy illeti is. Az emberi ismeret és tevékenység különböző ágaiban mindig jobban és jobban szétágaznak a törekvések. A szent Szív tisztelete igazán megérdemli ezt a különös, együttes erő kifejtést, a melyre a kongresszusok képesek.

Tartottunk eucharisztikus kongresszusokat, a melyek XIII. Leo szavai szerint oly sokat tettek a legméltóságosabb Oltáriszentség dicsőségére. Szeptember havában 33 főpap: bíborosok, érsekek, püspökök tisztelték meg jelenlétükkel a lion-i Mária-kongresszust, a mely fényesen zárta be Mária századát Mária városában. A fölületes szellemek előtt ezek a ragyogó drágakövek értékteleneknek látszanak, mivel nem abból a hitvalló seregéből valók, a mely kész a hitleneket karddal kezében szét hasogatni. De az a keletkező eszme, a melyet az Egyház megszentelt, sokkal erősebb, jobb az okiratok és próbálgatások egész tömegénél, sokkal alkalmasabb arra, hogy az Ő békéltető útját egyengesse s meggyőzze a világot. Kell tehát, hogy a szent Szívnek is kongresszusa legyen. Lesz is. Azonban, a kik e téren tekintélyek, azt gondolják, hogy a kegyelet e megnyilvánulása, természetesen boldog Mária Margit szentté avatásának ünnepségén lesz helyén való; és remélhető, hogy a szenttéavatás napja nem fog sokáig elmaradni.

Tehát mi a teendőnk, ha azt akarjuk, hogy a XX. század a szent Szív-

nek legyen szentelve? Hódolat, a melylyel sok hívő könnyen áldozhat a szent Szívnek, hódolat, a mely anynyira kedves Szívének, a melyet a legbiztosabb ígérettel, az örök üdvőség ígéretével szentelt meg mindazok részére, a kik magukat a kilenez egymásra következő hónapban neki fölajánlják. S ez a hódolat a *szent-áldozás minden hónap első péntekjén*. Az Egyház elfogadta, helybenhagyta e szokást s az idő elérkezett erre a kis ünnepre, a szent Szív megható s benső ünnepére.

Fölvívjuk azért a buzgó hívőket, végezzenek *engesztelő szentáldozást* a következő év minden hónapjának első péntekjén arra a szándékra, hogy a XX. század Jézus szent Szívének legyen szentelve s ajánlják föl neki az uralmat s ennek első zsengeit. A kik ily hittel, ily szeretettel, az akarat ilyen bensőségével mintegy az eget is hatalmukba ejtik, újra elmondják az Üdvözítő előtt ama szavakat, a melyeket XIII. Leo többször ismételt az egész emberi nem fölajánlása érdekében: Rex esto! Légy király! Mondják azt: igen, Urunk, légy királyunk, légy királya a XX. századnak. Vedd birtokodba mindörökre és mentsd meg azt!

Mily szép látvány lenne az új század hajnalhasadásán, ha minden faluban és minden városban számos hívő találkozónék időnként a szent Vendégségnél s ha e szó: Rex esto! szállana a világ egyik végétől a másikig Krisztus testétől megtisztított ajkaikon! E szó hangja fog vissza-vissza csengeni a XX. század

utolsó napjáig. Az *engesztelő áldozás* emléke mintegy új életre keltő látomás fog megmaradni, a mely uralkodni fog az új idők fölött. Ez lesz biztos záloga a szent Szív uralmának a századon, a melynek az ő nevét kell viselnie.

A szokás, a melyet ajánlunk, nem új. Régi időktől fogva jóváhagyta az Egyház. A szándéknak pedig, melyet mi hozzá akarunk fűzni, minden keresztény szív előtt kedvesnek kell lenni. Benn foglaltatik ez a szentséges atya legutóbbi tetteiben és mi biztosan tudjuk, hogy *ez engesztelő áldozások nagyon tetszenek ő szentségének*, a ki ezt előszóval is dicsérni kegyeskedett nov. 12-én. Azok a hívek, a kik nem képesek pénteken misére menni, elhalaszthatják áldozásukat a következő vasárnapra. Ugyanez fog elrendeltetni az egész világra nézve április elején, a mikor a legelső péntek szent péntek (Urnap) lesz.

Mi e szokásnak egy másik jó oldalát is látjuk. A lelkek, a kik a nagy-szerű eszmétől vezetve, hogy tudniillik a XX. századot a szent Szívnek fölajánlják, 1901-ben minden hónap első péntekjén áldozni fognak, oly nagy kegyelmekre találhatnak itt, hogy nem akarják majd többé elhagyni e szokást s ez az áhitatgyakorlat meggyökerezik sok oly helyen, hol eddig nem volt otthonos.

E tekintetben Észak-Amerika ad nekünk példát. Lássuk, mit írnak New-Yorkból: «Itt a szent Szív tisztelete valami rendkívüli. Az első pénteken a templomok tele vannak imá-

dókkal és a székesegyházban az áldozók száma ezrekre megy. Reggel 9 órától a szentmisék után egész este 10 óráig 60 személyből álló (diször-ség) imádkozó sereg adorál óránként a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt.

Nem tudnánk mi is nagyobb fényt adni az első pénteki ünnepnek, mint a hogy eddig volt? Nálunk most már, a templomok és kápolnák nagy száma mellett, a papok és szerzetesek különös gyakorlatokkal tették ezt ünnepélyessé, miután a püspökök helybenhagyták s a Szentszék bőven ellátta bucsukkal. Miért ne vonzana minden testvért ez a megható példa?»

Ide igtattuk a francia katolikuskok XX. századbeli aspirációinak e megnyilatkozását; vajha Magyarországon is minél több lelket mozgásba hozna e szózat s a gyakori buzgó szentáldozással készülnének a bekövetkezendő küzdelmekre.

Krisztus szellemének élni kell szívünkben, ha azt akarjuk, hogy éltesse s mozgassa a társadalmat.

Jelképek.

Szarvas.

A 41. Zsoltár e szavakkal kezdődik: «A mint kívánkozik a szarvas a vízforrásokhoz, úgy kívánkozik lelkem tehozád Isten.»

A léleknek vágyódását Isten után, fejezik ki hasonlatban e szavak. E ha-

sonlatot az egyházművészet is használja.

Szarvast fest, vagy himez, midőn azt akarja szemléltetni, hogy a lélek vágyva vágyódik Istenhez jutni.

A szarvas tehát az *Istennel való egyesülésre törekvő léleknek* jelképe.

Tulok.

A szárnyas tulok *szent Lukács evangélista jelképe*. Szent Lukács ugyanis evangéliumát Zakariás pap áldozatának fölemlítésével kezdi; a tulok pedig áldozati állat volt a zsidóknál.

Jelképezi a tulok az *Úr Jézust is*; mint áldozatot, még pedig *a legnagyobb áldozatot*; a minthogy a jeruzsálemi templomban bemutatott áldozatok között a tulok volt a legnagyobb.

Griff.

Mesebeli, négylábu szárnyas állat. Félig sas, félig oroszlán. Fejét, nyakát, szárnyait és első lábait tekintve: sas; hátsó felében pedig oroszlán. Czimereken látható. Lépő, vagy ugróhelyzetben ábrázolják. A görög mifhologia a származási helye.

A látnoki képességet és éleselműséget jelképezi.

Főnix.

Szintén a mesék országából való. Származására nézve egyiptomi. — A monda azt állította róla, hogy minden 500 évben elégeti magát, azután pedig megifjodott új életre kel ki hamvaiból.

Ebbeli mondai tulajdonságánál fogva a keresztény művészetben

mint *Krisztus feltámadásának* jelképe szerepelt már Alexandria Kelemen, szent Ágoston, Tertullian idejében és szerepel ma is.

Sas.

Az Urat jelképezi, nemkülönben *hatalmát, feltámadását és megújulását.*

«*Megújuljon ifjuságod, mint a sasé*», olvassuk a 102. Zsoltár 5. versében. Izaiás prófétánál pedig, (40. r. 31. v.): «*Kik az Urban biznak, megifjodnak erejökben, szárnyok kel, mint a sasoknak*».

A sas szent János apostol és evangélista *jelképe* is. Miként ugyanis a sas magasan szárnyal, a napba tekint, akkép szent János is, mind evangéliumában, mind pedig a «*Titkos Jelenések*» könyvében úgy ír, mint a ki az isteni napba, a titkokba beletekintett.

Pelikán.

Vizi madár ez. Halakkal táplálkozik. Csőrének alsó része bőrzacszóval van ellátva, a melybe az el nem kötött halakat teszi el fiaí számára. Midőn e halakat a zacskóból ki akarja szedni: csőrét melléhez szorítja. Ekkor úgy tűnik föl, mintha melléből szedné ki azokat és úgy táplálná velök fiait.

Kedvelt jelképe ez az Oltáriszentségnek. Ilyenül említék már szent Gergely és szent Ágoston egyházatyák is.

Az egyház énekében is föl van említve: «*Pie Pellicane, Jesu, Domine*».

Páva.

A rómaiaknál Juno bálvány szent madara volt. 15—20 évig él. Szent Ágoston szerint, minthogy romolhatatlan hussal és évenként megújuló tollazattal bír: *Krisztust* jelképezi, a kinek teste halála után föl nem oszolt, hanem a feltámadásban megújult.

A páva egyébként általában a hiuságnak és büszkeségnek is jelképe.

Galamb.

A *Szentléleknek* ismert képe. Kiterjesztett szárnyaival kereszt alakot ábrázol.

Az isteni Mester az egyszerűség jelképeül vette; mondván: Legyetek egyszerűek, mint a galambok. (Máté 10, 16.)

Csőrében olajággal: Noé galambjára emlékeztet és az Istenben megnyugvó, békés lelket jelképezi.

Sárkány, kigyó, skorpio.

Ezek a sátán jelképei; azért az egyházi ruhák himzésénél lehetőleg — teljesen — mellőzendők, vagy legalább ritkán alkalmazandók.

***

Az egyházi művészet szolgálatában álló állati jelképek nem a maguk természetes alakjában, hanem stilizálva veendők használatba.

A stilizálás ugyanis az alakokat megfosztja érzékiességüktől és érzékfölkötött jelentőséggel ruházza fel őket.

Oltáregyesületi ügyek.

Választmányi ülés. A központi Oltáregyesület választmánya deczember hó 10-én *Pallavicini Edéné örgrófné* elnöklete alatt gyűlést tartott. Az értekezletet szentséglátogatás előzte meg. *Kánter Károly* apát, kir. palotai plébános, igazgató üdvözölvén a megjelenteket, bejelenti, hogy a Bibornok Herczegprimás Ó Eminenciája az egyesület másodigazgatójává kinevezte *dr. Glattfelder Gyula* közp. papneveldei tanulmányi felügyelőt, ki az Örökimádás szerkesztését is átvette. Főtisztelendő *Kutschera József* volt másodigazgatónak és egyesületi közlönyünk első szerkesztőjének, az egyesület körüli fáradozásaért jegyzőkönyvileg is kifejezé a választmány hálás köszönetét s örvend, hogy a komáromi plébániára ily kitűnő egyházi férfiu jutott.

A kilenczedet illetőleg köszönetet mond mindazon uraknak, kik közreműködtek ez alkalommal; szentbeszédet vagy szentmisét mondtak; főkép pedig méltóságos *gróf Majláth Gusztáv* püspök ur iránt hálás köszönetét jegyzőkönyvileg is kifejezi, hogy az áldást megtartani és a befejező szentmise al-

kalmával a szent áldozást kiosztani méltóztatott. Határozatba ment, hogy ezen novena az Oltáregyesület czéljaira minden évben meg fog tartatni és pedig úgy, hogy nov. 6-án véget ér. A választmány évi 200 koronát szavazott meg *Szautner Zs.* karnagynak a Nt. Angolkisasszonyoknál, a közös istentiszteletek alkalmára, mely összeg évenként május végével fizetendő.

Budán az Erzsébet-rendiek kolostori templomában minden hó III. vasárnapján a közös istentisztelet ugyanazon sorrendben fog megtartatni, mint eddig a Nt. Angolkisasszonyoknál minden II. vasárnapon. Ez évben, mint a század végén és az új század hajnalán Ó Szentsége rendelete folytán az ujév éjjelén 12 órakor az Oltáriszentség kitételek; ismét egy alkalom, hogy főleg a terjesztők kimutathassák szeretetüket az Ur Jézus iránt s buzdítsanak minél többeket az imádásra és a Szentségekhez való járulásra.

Egyéb tárgy nem lévén, rövid hálaadó ima után a gyűlés föloszlott.

Császka György kalocsai érsek ur az Oltáregyesület érdekében következő sorokat intézte utolsó előtti körlevelében papságához:

A kalocsai Oltáregyesületet, mely a legméltóságosabb Oltáriszentség tiszteletének és imádásának terjesztése és ápolása mellett, a szegény templomoknak illő fölszerelését tűzte ki föladatául; s a mely, anyagi erejéhez képest, főegyházmegyém több templomát már is különféle szép szerelvényekkel fölékesítette: t. cz. Papságomnak különös figyelmébe és

hathatós pártolásába ajánlom s egyben föl hívom, hogy a nevezett egyesület üdvös céljának előmozdítása végett, a legfölségesebb Oltáriszentségben köztünk lakozó Jézus Krisztus iránti szeretetből, a körülményekhez képest, szentmiséket vállalni és ezek számát a minden esperesi kerületben köröztetendő ívnek megfelelő rovataiba bejegyezni sziveskedjék.

A kézdívásárhelyi Oltáregyesület november 20-án tartotta közgyűlését *Szentkereszty Stephanie bárónő* elnöklése alatt, melyen elmondott elnöki megnyitó beszédet egész terjedelmében közöljük emelkedett gondolatai miatt s mert más egyleteknek is például szolgálhat.

D. a J. Kr.! Tisztelt Közgyűlés!

Szivesen üdvözlöm mindnyájokat az Ur Jézus Krisztus szent nevében, kinek szent malasztja árássa áldását a mai közgyűlésünkre s annak határozataira s különösen oltsa sziveinkbe azon isteni szikrát, mely világosságot terjeszt mindenfelé!

Ha az «Oltáregylet» hivatását minden irányban hiven betölti a legdicsőségesebb Oltáriszentség buzgó imádása által, akkor az Ur Jézus Krisztus állandóan véle leend s a földön szentebb missiót az Oltáregyletnél egy egyesület sem gyakorolhat. Isteni Megváltónk, ki az Oltáriszentségben velünk van, kihez méltó imádással, ragyogó szeretettel közelve magunkhoz vesszük, a kegyelmek kegyelmében fog minket részéssíteni s megdicsőült lelkünk örök életét egy tökéletes boldogság hazájában biztosítani fogja.

Földi zarándokságunk rögös utain a Mindenható által ruánk mért keresztet az Ő szent akaratábani megadással kell hordoznunk s az Ur Jézus Krisztus szenvedéseinek emlékére ajálva föl azt s ha roskadozunk is alatta, mint egykoron isteni Megváltónk, meg fog Ő segíteni annak tovább hordozására!

A mennyei boldogság elnyeréséhez még a szentek is sok könnyhullatás, tűzpróbák s mártiri kinok után jutottak, lehetetlen tehát, hogy a mi életünk ment legyen a kereszektől, melyek lelkünket szennytől megtisztítják s megdicsőítik, hogy föl szállva az égbe Alkotójával örökre egyesüljön.

Tekintsük földi pályafutásunkat egy rövid utnak, mely az örökké tartó élethez vezet s nem szivesen álltunk-e ki már itt a földön akadályokat, küzdelmeket oly utainkért, melyek kitűzött célaink elérésére vezetnek? Hogyne hordoznók tehát igazi keresztényi megadással életünk keresztjét, mely lelkünk boldog halhatatlanságát biztosítja!

Az Oltáregylet a legmagasztosabb föladatot tűzte maga elé a legdicsőségesebb Oltáriszentség imádása által, ha ezt fönti értelemben fogta föl s nemcsak saját maga követi, hanem minél szélesebb körben terjeszti is, azon esetben az Ur Jézus Krisztus mindenkor körében leend azoknak, kik Őt méltán keresik föl.

Méltóságos gróf Majláth Gusztáv Károly nagyérdemű püspökünk, az Oltáregylet fővédnöke, oly apostoli buzgalommal tesz meg mindent a

legdicsőségeseb Oltáriszentség méltó imádására — minek az Oltáregylet-hez intézett átiratában újabb jelét adta — s hogy ha fenkölt szellemű főpásztorunk nyomdokain haladunk, az igazi vallásosság lépten-nyomon terjedni fog s drága hazánk meg lesz óva a sok csapásoktól, melyet a vallástalanság maga után kell, hogy vonjon.

Vajha mindenki ezen elvitázhatatlan igazságokkal csöndes óráiban gyakrabban foglalkoznék s meggondolná azt, hogy ezen mulandó vajmi rövid élet hiu örömeit nem hajhászva, szentelné életét a mennyei örökké tartó boldogság elnyerésére.

A dicsőséges Oltáriszentség imádása, annak méltó vétele ad nekünk erőt, kitartást, vigasztalást az élet küzdelmeiben s lelkünket a valódi tiszta örömben részesíti. Tűzzük ki tehát ezt életünk főcéljává s akkor az áldott Jézus halálunk óráján közelünkben leend s megfogja könnyíteni haláltusánkat s egykoron az utolsó ítélet nagy napján így szóland hozzánk: «Jöjjetek, Atyámnak választottai s birjátok a világ kezdete óta nektek készített országot!» Ily vég nélküli boldogság elérését azonban ki kell érdemelnünk s életünk minden percét arra szentelnünk s minél gyakrabban részesülni az Oltáriszentségben, mely megvilágosítja lelkünket, miként az örök lámpa azon templomokat, hol az Oltáriszentség honol. Mily magasztos, mily könyekig megható az éj sötétében ezen kis lámpa fénye, mely jelzi az Ur Jézus Krisztus jelenlétét s Ő viszont honol azok

szívében, kik méltók reá, mire, hogy az Eggek ura megsegítsen, foglaljuk buzgó imáinkba s ezzel a mai közgyűlést megnyitottnak nyilvánítom.

Eucharisztikus papi rekollekció tartatott a vácz-egyházmegyei Nagykátán decz. 6-án. Miután az egybegyűlt szentségimádó papok igazgatójuk vezetése alatt délelőtt elmélkedéseket végeztek, délután példásan meggyóntak, azután a templomban lévő ájtatos néppel egyesülve szentségimádást végeztek. Szentség kitétel után volt szentbeszéd, ennek végével a papság égő gyertyákkal kivonult az Oltáriszentség elé, hol minden pap külön imádást végzett, közben a nép énekelt. Végre litánia és áldással véget ért az ünnepély. Legvégül a hívek gyóntatása következett.

Kívánatos volna, ha minél gyakrabban tartatnának mindenfelé ily összejövetelek. Beláthatatlan a lelki haszon, mely ezekből a nép közé árad, ha látja, hogy papjaival egyesül a szentségi Üdvözítő dicsőítésében.

A kassai egyházmegye oltáregyesületi megbizottja, ft. Plent István, koksó-mindszenti plébánossá nevezetett ki, mely állásában az oltáregyesület egyházmegyei intézését megtartotta.

***

A budapesti közp. Oltáregyesület rendes tagjaitól 1900 július és augusztus hóban befolyt díjak.

Müller Katalin 2 fill, Oberhauser Eleonora 2 k, Simon Pálné 1 k, Schützenberger Ilona 2 k, Schützenberger Irma 2 k, Varga Mari 40 f, Kiss Rozi

40 f, Thulner Katalin 2 k, Sztancsik Rózália 60 f, Balázs Mária 60 f, Auer Ilona 2 k, Kis Apoló 60 f, Kis Julia 60 f, Friedrich István 24 f, Kemény János 24 f, Bokoli Lajos 1 k, Bokoli Lajosné 1 k, Kubási Mária 1 k, Szlávik Anna 1 kor, Hegedűs Margit 50 f, Wiernbienta Mária 80 f, Ladányi Julis 48 f, Nagy Zsuzsa 48 f, Vég Julis 50 f, Kovács János 24 f, Bicskei Zsigmondné 44 f, Lovas Sándor 30 f, Ladányi Rozália 32 f, Pelsőczy István 24 f, Surányi Julianna 24 f, Lovas Rozália 24 f, Szabó Mária 1 kor, Filla Mihályné 4 k, Bezák István 2 k, Friedrich Sándor 2 k, Kasztell Aladár 2 kor, Mihálovics Gyula 2 k, Holma István 2 k, Horváth Sándor 2 k, Nagyfalusi Lajos 2 k, Breyer István 2 k, Császik István 2 k, Léday Sándor 2 k, Vegele Lajos 2 kor, Wágner Mihály 2 k, Tóth Béla 2 kor, Czier István 2 k, Melles Géza 2 k, Holma Mária 2 k, Fogolyán Anna 2 k, Tolonits Julesa 4 k, Váczi Ferenczné 2 k, Gergely Gizella 4 k, Horváth Irma 2 k, Glazder Józsefné 1 k, Sulin Anna 60 fill, Smelevszky Emma 4 k, Tihanyi Józsa 1 k, Hegedűs Anna 2 k, Szegedi Karolin 1 k, Röhl Borbála 40 f, Toncsék Mária 2 k, Szegedi Mária 1 k, Ulieska Mária 40 f, Kaldenecker Magdolna 2 k, Jeruska Terézia 40 fill, Szegedi János 1 kor, Árolt Julia 80 f, Debreczenyi Eleonora 80 f, Zsofonyi Julia 40 f, Jell Teréz 40 fill, Szabó Mária 1 k, Bárány Ilonka 1 kor, 40 f, Gácsi Erzsébet 1 k, Priszinger Erzsébet 1 k, Takács Jánosné 1 k, Naibauer Irma 2 k, Korimszky Philomena grófnő 10 k, Boldog Istvánné 40 f, Schützinger Károlyné 2 k, Bodnár Józsefné 40 fill, Kertsner Anna 1 k, Nekovár Józsefné 1 k, Bencs Borbála 2 k, Primus Erzsébet 24 f, Papóczy Róza 4 k, Maret Hermence 2 k, Simon Julianna 40 f, Nagy Rozália 24 f, Mayer Anna 80 f, Hoening bárónő 10 k, Müller Katalin 24 f, Oberhauser Eleo-

nora 2 k, Simon Pálné 1 k, Schützenberger Ilona 2 k, Schützenberger Irma 2 k, Varga Mari 40 f, Kis Rózi 40 fill, Thulner Katalin 2 k, Sztancsik Rozália 60 f, Balázs Mária 60 f, Auer Ilona 2 k, Kis Apoló 60 f, Kis Julia 60 f, Friedrich István 24 f, Kemény János 24 fill, Bokoli Lajos 1 k, Bokoli Lajosné 1 k, Kubási Mária 1 k, Szlávik Anna 1 kor, Hegedűs Margit 50 f, Wiernbienta Mária 80 f, Ladányi Julis 48 f, Nagy Zsuzsa 48 f, Vég Julis 50 f, Kovács János 24 f.

(k = korona, f = fillér.)

(Folytatása következik.)

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillierie carcassonei püspöktől.

Szövetség szekrénye.

I.

Az Oltáriszékény valóban folyton közöttünk levő szövetség-szekrény; a melynek már pusztá jelenléte is a keresztény nép dicsőségét és győzelmét jelenti.

***

A jelkép helyét a valóság foglalja el. Izrael dicsősége eltűnik az Oltáriszentség buzgó hiveinek dicsőségével szemben.

A zsidók diadalszekrénye eltörpül az Oltáriszekrény előtt.

Ime, az Ur szekrénye előtt mily tisztelettel válnak szét Jordán hullámai. Jerikó falai pedig megrendülnek és leomlanak.

Midőn e szekrény a táborban volt, a hadseregek biztosak lévén győzelműkről, bátran mentek a harciba.

Midőn pedig Heli utolsó napjaiban az ellenség kezébe került; visszautasítottak minden más vigasztalást, minthogy a szekrény már nem volt velők.

De vajjon az, a ki a zsidó népet dicsőségre és diadalra segíté: a mi dicsőségünk és diadalunk érdekében mitse tenne-e?

A szövetség szekrénye csak jelkép és csak egy helyen volt, a hol folytonosan és féltékenyen kellett rá vigyázni, hogy a népe számára megőrizze.

Oh, midőn mi a templomban vagyunk; midőn tekintetünk a szentélyben elmerül; midőn azt ragyogni látjuk; akkor e szekrény számunkra valóban az új szövetség szekrénye. Az van itt, a kit itt a szeretet őriz, a kinek jelenlétéről oly ígéret kezeskedik, a mely nem is tudna minket megcsalni.

Nem igaz-e talán, amit, szemlélve a tabernakulumot, oly gyakran mondtunk: Itt van! Igen, itt van, az a szeretett kedves, a ki a mi Istenünk, az a fogoly a ki a mi királyunk; az az alázatos, a ki minket győzelemre segít. Itt van és hatalmát jelképbe rejtve hűveivel titokzatos módon közlekedik.

Fa vagy kőfal mögött tartózkodik ugyan; de mégis lát engem, reám néz és megszólít. Igen, igen, itt van a ki szeretettel szólt hozzám.

Ne félj, szegény, száműzött lélek — mondja nekem — te az én galambom vagy; A ragadozó madarak ugyan álnokul veszedre törnek; de én itt vagyok és sietve sietek segítségére. Láttam aggodalmadat, halloztam kiáltásodat. Védelmedre kelek e sölétségben; megerősítelek, győzelemre, diadalra segítelek.

Valaki elbeszélé, hogy egy iszonyu vihar nagy rémületbe ejtette ama kolostor lakóit, a melyben aquinói sz. Tamás is élt. A szerzetesek rémületükben, mintegy magukon kívül idestova futkostak a kolostorba; biztos menedéket kerestek az egymásután csaknem folytonosan, megszakítás nélkül csapkodó villámok ellen.

Sz. Tamás, az angyali tudor, oda sietett, a hová szíve vonzotta; az oltáriszekrény elé és ezt átölelte. Azután az egyháznak eme fölötté becses és tiszteletreméltó lángelméje a szeretet eme börtönének neki támaszkodva, várta be a vihar végét.

E világ viharai, a szenvedések orkánai, az ellenséges ember által támasztott hullámok vajjon ne indítanak-e minket sőt még inkább arra, hogy azonnal és buzgón az erős Istenhez meneküljünk, a ki az Oltáriszekrényeinkben lakik. Ekkor azután, ha fujnak is a szelek, ha zúgnak is a habok, ha tornyosulnak is a hullámok: ne féljünk se a szelektől, se a haboktól, se a hullámoktól.

A legfőlségesebb Oltáriszentség imádása.

„Imádlak szent emberség. Elismerem, hogy végtelen szeretetre vagy méltó. A jelenlétedben elkövetett tiszteletlenségekért elégtételül az angyalok és arkangyalok hódolatát ajánlom fel neked; a kikkel reményben én is mondhatom és énekelhetem majd, hogy

Imádtassék végnélkül és áldassék a legfőlségesebb Oltáriszentség!»

(Folytatása következik.)

A legszebb ajándék.

A téli napok rövidek s négy óra után már bontogatja az est-szürkület szárnyait; lassan-lassan mindenre kiterjeszti azokat s félhomálylyal leplezi a tárgyakat.

A kis szobában csupán halvány fényű mécses serczeg s áraszt maga körül gyöngé világosságot s a háttérben szűz Mária szobra áll, a mint kezeiben rózsafüzért tart s szemeivel égre tekint.

Az ablaknál Kádasné ül s himzése fölé hajolva nézi, mennyire haladt. Oltárkendőt készít az egyik templom számára s ezzel tölti karácsonyig minden szabad idejét. Szemei kissé

el is fáradtak a megerőltető munkába s most, hogy beesteledett, nem gyújt mindjárt világosságot, hanem ölébe téve a himzést, kezeit összekulcsolja s hosszasan tekint a boldogságos Szűz szobrára. Majd halk sóhaj kél ajkairól s önkénytelenül férjére gondol.

... Férjére, a ki komoly és szorgalmas ember, de vallásával édeskeveset törődik. Igaz, hogy feleségét nem zavarja vallásos cselekedeteiben nem tesz neki szemrehányást, hogy gyakran jár templomba, havi gyónását sem kifogásolja, sőt ha az oltáregyletnek olykor himez valamit, pénzt is szívesen ad hozzá. Mihelyt azonban férjét is hasonlókra kéri a jámborlelkű nő, ellenkezésre talál. Szentmisére nem jár, gyónását nem végzi s folyton azt hangoztatja, hogy mindez nagyon szép, ha nő teszi, a kié a gyermeknevelés gondja, de férfinak bizony főlősleges. A férfi, az erős, a munkabíró egyébre fordítsa idejét. Gondoskodják családjá fenntartásáról, vezesse gyermekei tanulmányait; a lélek kiművelése a nő, az anya kötelessége . . . .

És ezt hajlogatja Kádas folyton felesége unszolásaira, könyörgéseire; arra azonban nem gondol, hogy az élet sokszor keserűséget, szenvedést, fájdalmat nyújt s ilyenkor az ima enyhít s mintha simogatná a lelket, a vallás vigasztal, az áldozat erősít. . .

Ami Kádasné nem csüggedt el, belenyugodott sorsába és szünet nélkül imádkozott férjéért. Imádkozott, hogy megértse őt. Esedezett, hogy erős hite legyen, a minő az övé.

És a Boldogságos, ki a szomorúak vigasztalója, betegek gyógyítója, ingadozók erőssége, ime meghallgatta kérését.

Kádasék kis fiacskája súlyos beteg lett. Az orvos kevés reményt fűzött életben maradásához s talán vallásos érzésből, vagy csupán megszokásból így szólott egy alkalommal az apához, a férfihez, kit erősnek vélt:

— Uram, Istennél a segítség. Emberi tudomány itt már nem segít. Feleségének kimélelemből nem szólok, de önnek, a férfinak megmondhatom. S az »erős férfi« most először kezdett eszmélni. Hát egy orvos is beismeri, hogy a tudomány nagyon is véges s egyedül Isten segíthet?! S arcán kétségbeesés tükröződött.

Az orvos vigasztalni iparkodott Kádast:

— Nincs minden veszve. Emberfőlötti ápolás mellett még van remény. Önagysága gyöngé ugyan, de fölváltva állandóan a fiucska mellett lehetnének s akkor még minden jobbra fordulhatna.

Kádas csakugyan virrasztani kezdett beteg gyermeke mellett; azonban alig volt egy-két éjen át fönn, ereje hanyatlani kezdett s a gyöngé nő váltotta föl.

S most látta csak, mire képes az erős hit, a mély vallásosság. Kádasné éjjel-nappal a kis beteg ágya mellett volt; szeméit percze sem hunyta le s elmúlt egy hét, két hét s az anya még mindig győzte, bár az álmatlanság megtörte; arcza megsápadt, tekintete révedező lett. Maga az orvos

is esodálta a gyöngé nő emberfőlötti erejét, mely a férjet is megszégyeníté s egyik napon örömmel adta az aggódo szülők tudtára, hogy a veszély elmúlt. A kis fiucska okvetlenül fölgyógyul. De hozzá tette: Egyedül Isten adhatott nejének ily emberfőlötti erőt, hogy ekkora odaadással, önfeláldozással képes volt gyermekét az életnek megmenteni.

S a mit a sok kérés könyörgés nem tudott Kádasban előidézni, megcselekedte a hősiés példa.

Érezte, hogy a hit nem csupán képzelődés, hanem valóság. Belátta, hogy a vallásosság nemcsak érzélgés, hanem erő, hatalom. Valóság, mely az életbe kihat; erő, mely a gyöngéséget istápolja és hatalom, mely az akadályokat legyőzi.

Mikor pedig elkövetkezett a karácsony, a szív békéjének, a lélek összhangjának ünnepe, Kádas szívébe is béke költözött. Az ő lelkében is összhang rezgett s a nagy nap előestéjén oda ment nejehez és így szólt:

— Édesem, a sok ajándék közül, melyekkel a mai napra megleptelek, a legbecsesebbet ime mindjárt átadom.

És kis czédulát nyujtott nejének, melyre e néhány szó volt nyomtatva:

«A szent gyónást és szent áldozást elvégezte.»

A nő sápadt arczáról boldogság sugárzott s megcsókolta férjét, a hívő férfit, kinek szívében megszületett az Ur Jézus....

Valnicsek Béla.

Adatok

az Oltáriszentség tiszteletéhez a XVII. és XVIII. századból.

Alkalmunk volt a loretoi szervitáknak az országos levéltárban őrzött alapítványi iratait és 1683-tól 1765-ig terjedő naplóit átlapozni. Ezekből közöljük — részben tanulságul, részben buzdításul — az Oltáriszentség tiszteletére vonatkozó következő adatokat.

1. *Örök lámpa.* Loósy Erzsébet, a földesurnak Stotzing János bárónak a felesége, az 1644-től 1650-ig terjedő időközben a Loreto-kápolna örök lámpájának javára 300 forintnyi alapösszeggel terhelte meg a szarvkői uradalmat. Ezt az alapítványt Nádasdy Ferencz gróf a rákövetkező földesur is elismerte s a 300 forintot az alapítványi tőkékhez csatolta.¹

2. *40 órás szentségimádás.* Az előszöről 1685-ben van szó. A pápa meghagyására a püspök rendeli el (április 28-án) a török hatalmának megsemmisítésére. 1738 június 8-án is ilyen ájtatosság kezdődött, ismét püspöki rendeletre. Ez alkalommal a községi bírók *házsám* szerint rendelték ki a szentségimádókat; *egy-egy órára* 3—5 család került. Ezekkel, a khórus ide-

jén kívül, egy-egy szerzetes is imádkozott. A szerzelesek is óránként váltakoztak. Az 1763 máj. 22—24-én tartott 40 órás szentségimádásban a hívők már nem házsám, hanem *osztályok* szerint vettek részt; pld. délelben a filie ifjusága, 1 órakor a plébánia ifjusága stb.

Ezen szentségimádásokat, a plébánia piacán tartott ünnepélyes, szentséges körmenettel szokták befejezni.

3. *Nagyheti szentségimádás.* Isten koporsóját ugyan csinálták, de a szentséget *csak az istentisztelet ideje alatt* tették ki imádásra, míg a népszét nem oszlott.¹

4. *Áldozók.* Sarlós B.-asszony, Kisasszony, N.-asszony és Hétfájdalmu B.-asszony voltak a loretoi szenthely főünneppei. Egy-egy ilyen alkalommal rendszeren 3—6 ezer bucsujáró járult a szentségekhez. A fájdalmas Szűzanya ünnepén ezen szám hét-nyolcz ezerig, sőt ezen felül is emelkedett. Így 1743-ban ezen napon 8700 áldozót számláltak össze. A hajnali óráktól d. u. 2-ig egyre folytak a szentmisék a ciboriumos oltárnál, hogy a rengeteg népet megáldoztathassák. Az áldoztatás nem is a templomban, hanem a tágas keresztuti folyosókon történt; részint, hogy a tolongást elkerüljék, részint, hogy az istentiszteletet ne zavarják. 20—25 szerzetes s 30—35 világi pap verődött ez alkalommal, már a megelőző nap délutánján össze, hogy a gyónókat kihallgassák.

Ilyen tömeges áldozások mellett

¹ Századok. 1900. VII. I.

¹ Diarium. 1691. IV. 13. 14.

épenséggel nem csodálkozhatunk, hogy egy-egy esztendőben rendszeren 40, egész 60 ezerre fölment az áldozók száma. Jó esztendőben ezen szám természetesen szaporodott 70–80 ezerig.¹ 1706-ban 87.300 áldozó van kimutatva. Ennél magasabb számot már nem is értek el. De úgy hisszük, nem volt akkor Magyarországon olyan templom, olyan szenthely, hol egy-egy napon, vagy egy-egy esztendőben csak annyian is áldoztak volna, mint Loretóról kimutattak!

5. *Urnap.* A szokásos körmenetek alkalmával angyalruhába öltöztetett *fiúcskák* kísérték az Oltáriszentséget. (1696—1691) Ezek az öltözöttek úgy megtetszettek az ájtatos falusi népnek, hogy a szomszédos plébániák is többször kölcsönkérték az angyalruhákat.

Nyolczad alatt nemesak a mise és litánia volt szentséges, hanem már reggel 6 órakor kitétték az Oltáriszentséget s így maradt kitéve a 10 órakor tartott utolsó miséig. Csak-hogy ezen közbeeső időben álló függőnyt helyeztek a kitétt szentség elé, sőt még a gyertyákat is eloltották. (Diarium. 1704. V. 22.) Ilyen függönyöket régi templomokban most is látni. Így például meg van még a loretoi, kismartoni stb.

6. *Egyéb körmenetek.* Aszerviták nagyobb ünnepségeiket rendszeren szentséges körmenettel szokták bezárni. Ilyen ünnepségek voltak, mint már

említettük, a 40 órás szentségimádások, továbbá missiók, sz. Peregrinnek szentté avatása alkalmából tartott 8 napi ájtatosság (1727. VIII. 17—24.), a fájdalmas Szűzanya társulatának havi és évi ájtatosságai stb.

Ezen társulati körmenetek alkalmával a papok és előkelő világiak fáklyákkal vagy égő gyertyákkal kísérték a legméltóságosabb Oltáriszentséget. Ekkép cselekedett Stotzing János báró 1645—1650-ig; Eszterházy Pál, a nádor-herceg 1689, 1691, 1694-ben s még többször. Ugyanő többször magával hozta családját, rokonait és udvari embereit is, kik aztán mind résztvettek a körmenetben. Azonképen híres kismartoni zenekarának is megengedte, hogy ezen ünnepen, nevezetesen a körmeneten muzsikáljanak.

Még sok más is hozzájárult ezen ünnepség fényéhez. Hét-hét öltözöttek fia vitte a fájdalmas Szűzanya tiszteletére készült zászlókat, paizsokat, botokat; öltözöttek leányok a fájdalmas Szűzanya szobrát, festett képét (Vesperbild) stb.

Nem esoda, ha annyian özőnlöttek ezen ünnepre, nemesak hogy lássanak, hanem hogy az Oltáriszentség iránt való áhítatukat tettleg is kimutassák, miként ezt az e napi áldozók főntebb kimutatott óriási számával, úgy hisszük fényesen igazoltuk.

7. *Művészet.* Végül néhány az Oltáriszentség tiszteletére készült műtárgyat akarunk felsorolni. A nagyszámu monstranciákról, kelyhekről nem szólhatunk, mert ezek a fölösztatás alkalmával köztudomásulag kó-

¹ Der Gnadenort Loreto in Ungarn cz. művecskének 91. lapján megtalálható a hivatalos és részletes kimutatás.

tyavetyére kerültek. Van még azonban egy *két rudas* kis menynyezet, melynek czifrán kovácsolt vasa igen szép munka. A nagyobbik mennyezetnek rudjai szépen faragott, aranyozott oszlopfejekben végződnek s a négy evangelista szintén aranyozott jelképeit hordozzák. Mindezeknél sokkal becsesebb egy fölötté ékesen faragott, barock izlésű képráma. Maga a kép az Oltáriszentség imádását ábrázolja; a hosszukás keretet szintén az evangelisták jelképei környezik s ezek körül fonódik a dus lomboszat. Műismerők e faragott ráját 3 ezer koronára becsülik. Alighanem azon célból készült, hogy az ünnepélyes szentségimádások alkalmával a templom bejáróját vagy az oltárt, esetleg a templom vagy szentély más helyét díszítsék vele.

Más városi és falusi templomokban is láttunk már efféle festett képeket vagy táblákat, melyeket a 40 órai vagy a 13 órai szentségimádás alkalmával a templom főbejáratánál helyeznek el.

Mohl Adolf.

B. Clet Ferencz, kínai vértanu.

Az egyház Istent «a századok halhatatlan királyának» nevével tiszteli. Az égben a választottak az Isten trónja előtt leteszik koronáikat, miként azt szent János a jelenések könyvében

írja. A földön hasonló látvány tárul szemeink elé. A századok halhatatlan királya előtt elvonulnak az egyes korok és időszakok s az Isten gyermekei, mint az ő bátor harcosai lerakják lábaihoz az ő koronáikat és pálmáikat.

Az elmúlt század is leróttá e tekintetben adóját. Méltóan sorakozik a többi századokhoz a szeplőtelen lelkék, hitvallók és vértanúk számára nézve. Csak egyet akarunk ezek közül bemutatni s pár szóval jellemezni.

1900 május 27-én a Szentséges Atya a boldogok sorába avatott 77 vértanút, kik e század elején Kínában és Annamban Krisztusért életüket áldozták föl. Ezek közt volt a missiótársaság, máskép lazarista atyáknak egyik tagja, b. Clet Ferencz. Született Grenobleban 1748-ban, a társulatba fölvetetett 1769 márcziusában, vértanuságot szenvedett 1820 februárjában.

Élete látszólag egy közönséges, színtelen élet volt. Olyan mint a tiszta forrásvíz, se színe, se szaga, se íze. Ha kortársai előtt, kik ünnepelve emlegették a francia forradalom hőseinek neveit, valaki esetleg a Clet Ferencz nevét említette volna, ez nekik nagyon idegenül hangzott volna. Nem csodálatos erények gyakorlása által tűnt ki, hanem a lelki élet alapjait alkotó erények csodásan hű és következetes elsajátítása által. Ez erények szóttek alakja körül egy sajátságosan vonzó nimbuszt, mely őt már életében, azok előtt, kik vele érintkeztek, kedvessé és tiszteletreméltóvá tette. Kínában

ép úgy mint Franciaországban, mint előjáró vagy mint alattvaló egyaránt értett hozzá a lelkekben bizalmat kelteni egyrészt, másrészt kiérdemelni azok nagyrabecsülését. A pogányok is, nemcsak a keresztények szinte vallásos tisztelettel viselkedtek irányában s mindenféle szükségleteikben hozzáfordultak. Mindez következménye volt az ő nemes jellemének, gyökeres erényeinek, okosságának, főleg pedig mély alázatosságának, mely őt az emberek szemében annál magasabbra emelte, mennél inkább törekedett elrejtőzve maradni.

Az alázatosság eme erénye leg-hősiesebben az ő dicsőséges vértanúságában mutatkozott, a mennyiben arra törekedett, hogy őt nagy gonosztevőnek tartsák, ki a halált megérdemelte, s a kivégzés helyére nem mint vértanu kívánt menni, hanem mint bánkódó bűnös, s ép e miatt az ünnepi ruhákat is visszautasította, melyeket neki e nagyszerű órára a hívek gyöngéd figyelemből készítettek.

Az egyház különösen kiemeli b. Clet Ferencznél hősies és hosszas fáradozásait a lelkek megmentése körül. Övéi őt égő vágya miatt, mely őt a lelkek megtérítése iránt hevíté, «Belzebub rettenetes ellenségé»-nek nevezték. Mint theologiai tanár egészen hivatása kötelmeinek, az ifju clerus kiképzetésének élt. Hallgatói őt nagy tudománya miatt «élő könyvtár»-nak hívták.

Kínában való tartózkodása 30 évet foglal magában. 30 év a lelkipásztorkodásban! Arra, ki szívesen foglal-

kozik a tudományokkal, s kinek a theologia művelésére határozottan nagy tehetségei vannak, ez annyit jelent, mint 30 éven át az önmegtagadás és önküresítés áldozatait hozni meg. Foglalatossága látszólag nagyon igénytelen volt: a katekizmust magyarázni folyton, gyóntatni, betegeket látogatni, egyes viszályokat övéi között lecsendesíteni, minde-menne dolgok a természetes emberre kevés vonzóerővel bírnak. Missiójának nagy kiterjedése miatt nagy utakat kellett tennie. Ezeket majdnem mindig gyalog tette meg, mindenféle nélkülözések és bajok közt, melyeket híveinek figyelme se tudott az európai kultúra légkörében felnőtt misszionáriusra nézve megszüntetni. De azért távol állott tőle panaszkodni, ellenkezőleg, mindig meglegedett és vidám volt. Mikor pedig visszatért rezidenciájába, vagy a mint ő nevezte, szalmakastélyába, koránsem a pihenésnek engedte át magát, melyre annyira rászorult, hanem a rendes lelkipásztori teendőket végezte s egy apostoli iskolát szervezett, hogy abból missiója számára Krisztus szellemű hittérítőket képezzen.

E 30 évi időtartam alatt ama földterület, melyen a boldog működött, négy ízben volt kitéve polgárháborúnak és nagy üldözéseknek. Ilyenkor állandóan életveszélyben forgott, bujdosnia kellett, ismeretlen barlangokba rejtőznie; és még itt sem volt biztos, gyakran éjszakának idején kellett egyik barlangból a másikba futnia.

Hogy valaki 30 éven át ilyen fáradságos működésben kitartson; hogy

minden panasz nélkül, teljes önuralommal viseljen el éhséget és betegségeket, rágalmakat és árulást, vagyonvesztést és bebörtönzést, végre a tortúra kínjait és a halált — ehhez hősiességre van szükség. Isten megadta ezt a szent vértanúnak, hanem ő maga is buzgó volt e lélek-erőt gyakori buzgó szent áldozás által magában föntartani.

Erre figyelmeztet bennünket az egyház a boldog tiszteletére rendelt mise csendes imájában. A vértanúnak egész élete, megszámlálhatlan megpróbáltatásai, keresztjei, törhetetlen állhatatossága, mind a lelki-erőnek egy magasabb fonására utalnak, mely csak az eucharisztikus Jézusból eredhetett. Van-e meghatóbb látvány, mint e 70 éves aggastyán, a ki halála előtt való nap a fogságba magához hivatja a keresztény közösség nyolcz kiválóbb előjáróit, s a magaköré gyűltekkel utolsó szeretetlakomát tart, mely az első keresztények agapéira emlékeztet, utolsó intelmeit adja nekik, főleg pedig a szívükre köti, hogy soha az igaz hit-től el ne tántorodjanak, hanem Isten iránt való szeretetből készek legyenek inkább minden kint, még a halált is elszenvedni; aztán derült kedélylyel és sugárzó arcczal megy a kivégzés helyére; odaérkezve, kéri engedjék meg, hogy keresztje mellett, melyen meghal, egy rövid imát mondhasson; végre fölemelkedik és határozottsággal mondja hóhérainak: «Kössetek meg». — Valóban így csak egy nemes, erős, az eucharistiával táplálkozó vértanúi lélek halhat meg.

Stolz Albánnak mondta valaki, hogy ő főleg még ismeretlen szentekhez szeret folyamodni; ezeknek — ugymond — nagyobb tartaléktökéjük van ama hatalomból, melyet Isten az ő kezükbe letett; még nem volt alkalmuk azt annyira kihasználni, mint a nagy és híresebb szenteknek. Vajha az ujoman boldoggá avatott b. Clet Ferencz rajtunk is, az Oltáriszentség szerény tisztelőin, kimutatná hathatós pártfogásának nagyságát!

IRODALOM.

A Rózsafüzér az Oltáriszentség el őtt. A *kármelita-atyák* kiadásában jel meg e czimen egy csinosan illusztrált kis könyvecske, mely 15 fohászban szellemesen egyesíti az Oltáriszentségnek s a boldogságos Szűznek a rózsafüzér 15 titka szerint alakuló tiszteletét. A könyvecske megrendelésével a kármeliták templomát is támogatjuk, miért is melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Megrendelhető Budapesten a kármeliták zárdájában, VI., Huba-utca.

A katolikus papság szaknaplója. Schmidt Ferencz szerkesztette «Kath. papság naplója» 1901-re megjelent. Gazdag, szakszerű tartalommal, igen gondos szerkesztésben kapjuk a most már negyedik évfolyamba lépő nap-

lárt, melynek becsét tudatja maga a tartalom jegyzéke; mivel közleményei kiterjednek az élet minden szükségességére. A rendes naptári részen kívül a következőket foglalja magában: jegyzéknaplók a kiadásokról, bevételekről, ingatlanokról, elhelyezett tőkéről, kölcsönökről, évi terhekről, misékről, intencziókról, beteglátogatásról könyvtárról sorsjegyekről stb. Azután következnek a névnapok betűrendben. A hasznos tudnivalókban van a ezimtár, még pedig az összes, 1867 óta volt miniszterekről; a főrendiházi tagok jegyzéke, a főpapi kar névsora. A posta- és távirótarifa. Örök naptár. Római naptár. Határnapemlékeztető. Pénzátszámító. Európa államai és fejedelmei. Vadászati naptár. A régi új mértékek. Ügyvédi díjak meghatározása. Sacrum Collegium S. R. E. Cardinalium. A Szentszéknél meghatalmazott diplomáciai képviselő. A férfi szerzetek és rendek előjárói. A szent kongregációk. Ezután következnek a tabula horarum perpetuarum, aurorae, pro missis votivis stb. Közli a közistentiszteleteken olvastatni szokott szentírási szakaszokat. Számos gyakorlati kérdés valósággal gazdagsága ennek a nagybecsű naptárnak, mely így örök gyakorlati becsét nyer, de nem csupán az egyházi, hanem a világi életre vonatkozólag is, a meny nyiben az a lelkipásztor mindennapi életét illeti. A záradékot a mérgek és ellenszereinek ismertetése képezi. Szóval a naptár az egyházi férfunak igazán nélkülözhetetlen kincse lesz. A csinos, erős vászonkötésű könyv

ára 3 korona. Megrendelhető Schmidt Ferencznél, Budapesten, erzsébetvárosi plébánia, Szegényháztér 8.

Páduai Szent Antal Nagy Képes Naptára méltán sorakozik Páduai Szent Antal Lapjához, gazdag és sokoldalú tartalma, gyönyörű (80) képei követelik az elismerést. Ára 80 fillér. Megrendelhető Buday Aladár szerkesztőnél. VIII., Szentkirályi-u. 28/b.

***

Folyóiratok. Religio-vallás. A december 1-én megjelent 44. szám tartalma: Vezéreszmék és Tanulmányok: A Szent-Sziv-Társaság alapítónője. — Szentséges atyának, XIII. Leo pápának körlevele Megváltó Jézus Krisztusról. — Andor György dr. beszéde a katolikus körök nagygyűlésén. — Egyházi tudósítások: Budapest: Vörösmarty Mihály századik születési napja. — Róma: Az új pápai papnevelő a portugál nemzet számára. — Kath. egyesületi élet és köztevékenység: A budapesti paulai szent Vincze-Egyesület. — Irodalom: Ünnepi beszéd: — Stampay katolikus ének- és imakönyve. — Néri szent Fülöp emlékmondatai az ifjak számára. — A napon észlelt jelenségek természetének magyarázata. — Rómába és a Szentföldre. — Vegyések: A szent év utolsó magyar zarándoklata. — Grillparzer híres mondása Radetzkyhez — zsidó ajkakon. — Sátán parnassusa a XIX. században. — Nem boldog a magyar. — A győri benczés főgymnasium. — A benczések térfoglalása Jeruzsálemben. — A róm. benczés kollegium templomában ol-

társzentelést végeztek. — Langénieux bibornok a törvényszék előtt. — Kongresszusaikban mivel foglalkoznak a francziák? — Előfizethetni a szerkesztőségénél VI., Bájza-utca 14. sz., egész évre 10 forint, félévre 5 forint, negyedévre 2 forint 50 krajczárral, korona értékben.

*

Jézus Szentséges Szívének Hírnöke. Kalocsa. Ára 3 korona. A 12. füzet tartalma: Bucsuzás a XIX. századtól. Szent István Jézus Szíve előtt. Megtartja-e ígéretét a legszentebb Szív? Jézus szentséges Szívének ügyei. Árvák atyja. Croiset elmélkedései Jézus szent Szívéről. Halhatatlanság igéi. Jézus szentséges Szívének áldásai. Az imaapostolkodás havi szándékai decemberben.

*

Szűz Mária Virágos Kertje. Kalocsa. Ára 2 korona. A 12. füzet tartalma: Mélyen tisztelt olvasóink! A boldogságos Szűz örömünknek oka. Karácsonyesti látogatás. Mária szenvedései. Egy atya életrajza. Rövidebb történetek. Palesztina. Hazánk. Krónika.

*

Katholikus Egyházi Zeneközlöny. Budapest, VIII. ker. Mária-Terézia-tér 9. szám. 3 kor. 20 fill. A decz. szám tartalma: Előfizetési fölhívás. — Beszámoló. — Felhívás a papi gyűlésekhez. — A misekönyv kincsei. — Az egyház hivatalos korális-könyvei. — Egyesületi ügyek. — Irodalom. — Vegyesek. — Szerkesztői üzenet. — Hirdetések.

*

Páduai Szent Antal Lapjának karácsonyi száma megjelent. A gondosan munkált folyóirat ebben különös élvezetet szerez olvasóinak. Vezércikkében a szent év lelki gyümölcséről értekeznek, utána Jézusról írt nagyszabású tanulmányt közöl a szerkesztő tollából, melyben az Üdvözítő istenségének fokozatos megnyilatkozását tünteti elő annak földi életében, de kivált az Egyház alapítása és kormányzása által. A tanulságos olvasmányt huszonegy remek kivitelű metszet illusztrálja, bemutatván Jézus életét Betlehemtől egészen a mennybe-menetelig. — Karácsonyi versek, egy szép költemény Máriáról, tudósítások Szent Antal ügyeiről, hála-szavak, könyvismertetések és időszak naplár egészíti ki az ünnepi szám tartalmát, melyeknél fogva ismételtten is melegen ajánljuk olvasóinknak Páduai Szent Antal Lapját, mint hitbuzgalmi olvasmányt. — Megrendelhető a szerkesztőnél: Budapesten, VIII., Szentkirályi-utca 28/b. szám alatt.

A folyóirat havonta kétszer jelenik meg egy nagy íven számos képpel, előfizetési ára egész évre 3 kor. 20 fillér.

*

A Kath. Hitterjesztés Lapja. A decemberi szám érdekes közölményeket és illusztrációkat hoz Kináról s a Fidzsi szigetekről. Előfizetési ára egész évre 6 korona.

*

A Szent Család Kis Kövele. Havi folyóirat. A názárethi szent család s szent József társulatának közlönye.

Megrendelhető Virág Ferencz káplánál Pécsen. Egész évre 1 korona 44 fillér.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai

1900. évben.

Berta Rozál Szeged, Eisler Mária Budapest, Kovács Veronika Tolcsva, Lauró Teréz, Molnár Julis, özv. Magyar J.-né Vámos-Mikola, Osztic Magdolna Szeged, Radovics Mária Szent-Iván, Sítz Magdolna Ó-Buda, Vöneki Anna Szeged.
(Folytatjuk.)

Szerkesztő: Dr. Glattfelder Gyula.

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,
a budapesti közp. Oltáregyesület
szállítója,

Budapesten,
VII., Rottenbiller-utca 6a.

*
Elvállal

*magánlakások, egyesületi-
és kórhelyiségek teljes be-
rendezését, továbbá elfogad
és pontosan teljesít minden
e szakmába vágó javítá-
sokat.*

Kitüntetések:

1894. Ő szentsége XIII.
Leo pápa által.
Turin, 1898.

1900.

1900.

Kitüntetések:

1898. aranyéremmel
London és
1893. Columbus-érem
Chicagóban.

STUFLESSER NÁNDOR

templomi műszobrász és oltárépítő.

SZENT-ULRICH-GRÖDEN (TIROL).

Ajánlja szentszobrait fából finom olajfestéssel.

	100	120	140	150	160	180	170	cm.
Ára	35.—	50.—	68.—	78.—	84.—	100.—	115.—	forint.

Árjegyzék oltárokról és szentkeresztuti stációkról ingyen és bérmentve.

WALSER-VARGA-féle

Sacerd. etiam. erga s. à 1 kor.

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörű teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos színezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

- I. Számos színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) tűrve 2 kor. 60 fill., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor.
- II. Finomabb papíron, színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) tűrve 3 kor., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., c) bőrkötés, vörösvágás 5 kor., d) bőrkötés, aranyvágás 6 kor., e) finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.
- III. Igen finom papíron, számos finoman színezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., b) finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., c) ugyancsak a legfinomabb bőrkötés, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocsokkal 20 kor.
- IV. Ugyancsak a könyv öreg betűkkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségű papíron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona,
b) tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.
- V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a teljes kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

➡ ➡ Ár a 14 új órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér. ➡ ➡

Az új teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET
KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyai plébános.

➡ Előfizetési ára ➡

Egész évre csak 2 kor. 60 fill.

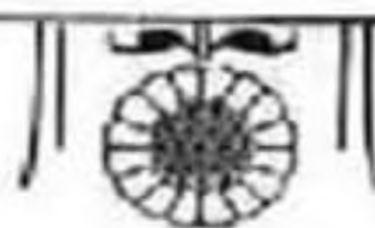
Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, lap mutatványtadmot ingyen.

*Egyházi ruhák
és fehérneműek.*

*Egyházi és egyleti
zászlók. Műhímezés.*

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntette: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb
egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József hgy és Klotild hgyasszony és cs. és kir. fenségeinek udv. szállítója

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 15. szám alatt.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan felszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

*Tűzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-
egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.*

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstrancziák, stáció-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhímezéselben, valamint hímezett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készítem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök.

